



KOIVISTON viesti

Nro 4 Huhtikuu 2014

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Koiviston Viesti
70 v.
Juhlavuosi

Tiijjät sie?

Miu tänkertane kysymyksei ei kyl liity varsinaisest tähä kuvvaa. Muute ko kuva saat-
taa esittää justii samannimistä eläväistä, ko mist mie nyt teilt utelen. Täshä voip olla se Kalle kurki, mikä palailoo kaukasem-
milt Etelä soilt Espoo Kalajärve rannoil kolme nuorempaa len-
tävää perässä. Miu kysymyk-
ses o kyse ihmisist, kutka olliit hyökii varsi liikkuvaa sorttii.

Kuva: Marek Szczepanek



Mut miepäs kysynkii siult, et onks siul tietoo ja tajatkos sannoo, ketä olliit ne koivistolaiset, kutkä Koivistol tunnetii nimil Kure Kalle ja Kurekalle Jooseppi, ja sit viel, et mitä tärkeää hommaa hyö aikoinaa hoisiit Koivistol? Jos tuon tiijjät taik saat jostai selvil, ni paaha viestii Viestil ja valista lehe lukijoi tiijjollais, mieluisast omal nimelläis, ja kerro samal, mist sie oot tietois onkint. Katsotaa sit, kuka tietää ja kuka saap papukaijamerki.

Martti Piela



"Huroo, huroo

"Huroo, huroo, pitkiä pellavia, naapurille tuppuroita, tappuroita....liu lau laskiaista, räätiköitä ko nurkanpäitä... huroo, huroo!"

Terttu Ravi

Näin varmistettiin tulevan kesän pellavasatoa Viipurissa Torkkelipuiston hirvi -patsaalla 1.3.2014. Laskujen pituuden, määrän ja huutojen perusteella parhaimmat sadot tulevat olemaan Paimiossa, Muurikkalassa ja Koivistolla. Jaakkolan Seija Paimiosta, Koiviston miniä, lähti turvaamaan kunnan sadon matkanpituudesta piittamatta. Ravin Terttu, matkanjärjestäjänä halusi myös kunnioittaa tapahtumalla mummonsa (Vatnuori, Kaaliala) ja äitinsä käsityötaitoja. Huonona käsityönta-
tajana on hän kuitenkin kutonut itse lastensa kastemekkokankaan, johon koristeeksihelmaan tuli itsekehrättyä pellavaraitaa.

Rekvisiittana mäenlaskussa oli heinillä täytetty viljasäkki vanhaa viisii ja edellisen vuoden pitkimpiä pellavia ja viipurinrinkelit. Lustii oli mukanaolijoilla ja iloisia ilmeitä nähtiin myös nykyviipuri-
laisten kasvoilla.

Videollekin päästiin pietarilaisturistin kuvatessa moista meno-
na. Perinne ja historia siis kiinnostaa naapurimaassa ja hyvä niin.



Tarja Tuulikki Iivonen

Viipurissa liukas oli keli ja riemua riitti!

Perinne ja historia kiinnostaa naapurimaassa ja hyvä niin

Tapahtumasta on tarkoitus tehdä perinne ja ensi vuonna jos kaikki menee suunnitelmien mukaan on laskujen päälle sorkkarokkaa ja makoisia lettusiakin.

Suunnitelmissa myös Torkkelinhiihto vanhoilla puusuksilla ja miksei hirvenhiihtokin patsaan mukaan. Ja jos innostusta riittää voisi lasketella Koivistollakin.

Ja nyt kaikki ostamaan siemeniä ja pellavankylvöön! Muistathan sopivan kylvöajan, tuomienkukinnan jne.

Mie käyn viemäs siemenii Koivisto museojohtajal Irinal, ko häl o sitä kasvimaataki, nii jot saap kokkeil tätäki lajji.

Kiiskin Sylvi

Naapuritila, Kiiskin talo, oli kylän suurin ja valkoiseksi maalattu.

Pihapiiri oli suljettu aidalla. Talo oli siis suurempi kuin Pukin Hiopin (nimen perustana on raamatullinen nimi Job. Raamatullisia nimiä suosittiin ja papit pyrkivät ohjaamaan ihmisiä välttämään pakanallisten nimien käyttöä), mutta koska Kiiskin talossa oli monta tyttöä, joku tytöistä ennätti avuksi muihinkin taloihin. Hiljan anoppi, Anna-Mari Pukki, ja Paavon täti, Regina Pukki, olivat jo kuolleet. (Anna-Marin hautajaiset olivat olleet vuonna 1933).

Kiiskin Sylvi kävi hoitamassa välillä Raijaa, että Hilja sai tehdä kotitöitä rauhassa. Koivistolaiset naiset joutuivat tekemään myös paljon maatöitä, sillä miehet olivat lastaamassa Uuraan satamassa - silloinen Suomen suurin laivasatama, - tai olivat sitten merillä.

Hiljalla oli tapana käskiessään Sylviä jollekin asialla sanoa: juokse

Hänen kotipaikallaan oli tapana pitää pikkulasta vipusessa.

sie Sylvi hakemaan. Erään kerran Hilja näki ikkunasta, että Sylvi todella juoksi. Kun Sylvi palasi asialta sisälle, Hilja selitti hänelle: - Kuule ei siun tarvii aina juossa vaik mie sanon et juokse hakemaas, miul on vaan sellane tapa et mie sanon, et juokse sie. Emmie tarkota, et juossa pittää, sie saat iha rauhallisest kävellä.

Ritva-Liisa Lebvio-Lappalainen

Hiljan käly, Ida Pukki (o.s. Poutanen) oli kotoisin Parikkalasta. Hänen kotipaikallaan oli tapana pitää pikkulasta vipusessa. Vipunen oli pitkänomainen, päältä avoimeksi jätetty "makuupussi", joka ripustettiin korkeammalle kuin lattian taso, johonkin tukevaan kahvaan. (Vipusen etuja olivat se, että pikkulapsi saatiin nostettua vetoista lattiatasoa korkeammalle, lämpimämpään ilmanalaan. Kun äiti teki peltotöitä, vipunen kiikkui oksassa pellonlaidalla ja lapsi oli turvassa käärmeiltä. Vipusen heiluriliike taas sai lapsen rauhoittumaan.)

Idan ja Antonin poika (Anton oli Paavon, Hiljan aviomiehen pikkuveli), Aate, lepäsi tällaisessa vipusessa, kun Ida pyysi Sylviä katsomaan Aaten perään.

- Mie lähen vehnä leikkaamaan, Ida selitti Sylville, - kato sie Aatea. Aate on vipuses, jot siu ei huoli mitää muuta tehä ko välil heilautat sitä vipusta. Mie oton ostant rinkelisi, et sit syöt siin lasta katsoes.

Sylvi jäi tupaan syömään rinkiä. Tyttö heilautteli välillä muutaman kerran vipusesta, mutta pikkupoika ei koko aikana päästänyt äännähdystäkään.

- Mitä mie täs, Sylvi mietti, - poika vaa nukkuu, mie lähe kottiin. Tyttö nousi tuvan penkiltä, sipaisi mekon helman rinkelinmurusista puhtaaksi ja lähti kotitalolleen kertomatta kenelläkään.

Kun Ida palasi kotiin, löysi hän Aaten yksin nukkumasta vipusessa. Ida otti Aaten kainaloon ja lähti käymään Kiiskillä. Hän kysyi Sylvin äidiltä, miksi Sylvi oli lähtenyt kesken lapsenhoidon pois. Sylvin äiti kutsui Sylvin paikalle ja Ida ja hän alkoivat kysellä tytöltä, miksi hän oli lopettanut yhtäkkiä lapsenpiian tehtävän.

- Enhä mie käynt siihe olemaa ko aika tuntu niin pitkält, ko Aate ei virkkant koko aikan mitää, Sylvi selitti.

Riikka Salokannel
Päätoimittaja
Vedet on vapaat

Jäät ovat lähteneet. Millainen vapauden riemu siihen liittyykään. Talven paikalleen sitova ahdistuneisuus on takana ja on mahdollista lähteä uusia ulappoja kohti. On myös kevättöiden aika. Omenapuut on leikattu. Taimikasvatus pitäisi olla jo hyvällä mallilla. Perunapitäjässä perunat ovat olleet vaossa jo pidemmän aikaa. Kohta saadaan parsaa.

Millainen on ollut kevättöiden aika Koivistolla silloin joskus? Onko se ollut riemua siitä, että vihdoinkin päästään merelle ja rahdit saadaan liikkeelle? On aika pestautua uusiin laivoihin. Kalastajille hyytävät yöt ja jäiset saaliit, hylkeenpyytäjien kelirikkoavaarat ovat muuttuneet kevät-kutuisten saaliiden kalastukseen. Töitä on jokaiselle. Vai onko kevät ollut huolen aikaa. Miehet lähtevät merille, sukulaismiehet usein samaan laivaan. Nuorukaiset pestautuvat ensikertaa tosimeisten hommiin kansimieheksi kaukomatkoille. Koko kylä tyhjenee isännistä, pojista, reungeistä. Seilikausi alkaa. Kotiin jäävä naisväki hoitaa kylän käytännön asiat, kevättyöt ja lastaushommat.

Koivistolla kevätaika on varmasti ollut erilaista kuin sisämaan maaseutupaikkakunnilla, joissa kevät on ollut viljelyyn liittyvien kevättöiden aikaa. Se on ollut erilaista kuin kaupungeissa, joissa vuoden kiertäminen ja sesongit eivät niin tunnu. Onko Koivistolla eletty neljän vuodenajan sijaa kahta vuodenaikaa, aikaa jolloin ollaan merellä ja aikaa jolloin ollaan kuivalla maalla? Onko koulujen kevätjuhlat vietetty naisporukalla ja koululasten kanssa, vai ovatko miehet tulleet kotisatamaan suvivirren aikaan? (Nyt ymmärrän miksi Koivistolla kususjuhlat ovat olleet vuoden tärkein koulujuhla).

Milloin on uudet seilipaazit laskettu mereen? Onko niitä rakennettu pitkin hyistä talvea ja heti jäiden lähdeyttyä on vesillelaskun aika ollut? Vai onko keväällä odotettu lämpimiä päiviä veneveistäjien työskentelyn helpottamiseksi ja tervan kuivua? Millainen on ollut koivistolaisten elämä, kun vedet on vapaat pitkän talven jälkeen? Olisipa hienoa, jos siitä joku joskus tekisi elokuvan tai TV-sarjan.

Hartaast'
Pääsiäiskukkasia!

Kevätjuhlassa pieninä lauloimme ja leikimme: ”Me kainoja ollaan ja pieniä vaan, mutt' Luoja ei unhoita kukkiakaan”. Toisilla oli päässä sinivuokon lehtiä, toisilla leskenlehden tai voikukan värisiä lehtiä. Jotkut olivat vihreitä, ilman kukkia. Olimme niin iloisia ja ylpeitä rooleistamme siinä leikissä.

Olette varmaan kaikki muutkin huomanneet, miten ujoja ensimmäiset kevät-kukat ovat. Ne työntyvät vanhojen lehtien sisältä kuin salaa, usein öiseen aikaan. Ne ovat kaikki niin suloisia kevään viestin tuojia, että sydän sulaa ja jos olisi lapsi vielä kaivaisi esiin hyppynarut tai vain muuten alkaisi hypellä ja tehdä kuperkeikkoja.

Ihmiset ovat varsinaiseksi pääsiäiskukiksi valinneet keltanarsissit. Nykyisin puhutaan paljon narsismista, mutta se ei muistuta yhtään eikä mitään kukkasta; kaikkein vähiten kukkaa, joka kertoo pääsiäisihmeestä.

Keltainen väri sopii hyvin kuvitelmaamme pääsiäisauringosta. Se kuulemma hyppii taivaalla aikaisin pääsiäisaamuna. Se iloitsee siitä, että elämä voittaa kuoleman. ”Kristus nousi kuolleista, kuolemalla kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi”. Tämä ortodoksien pääsiäistropari kertoo kaiken olennaisen. Nykyajan tietoviisas kysyy, mitä hyötyä meille on kahdentuhannen vuoden takaisista tapahtumista. Eipä mitään, jos sydämemme on vielä talven roudassa. Ei mitään, jos armon aurinko ei ole sulattanut kivikovaa ihmissielua. Ei mitään, jos haudumme edelleen vihan ja katkeruuden pesässä.

Pääsiäisauringon sulattamat ja uudesti synnyttämät sielut karkeloivat kilpaa lasten, kevät-kukkasten, kevätauringon ja mullasta nousevan vihreän oraan



kanssa. Jästä vapaa sydämen maa hengittää vapautta ja kiitosta. ”Ilon ja riemun äänet kuuluvat vanhurskasten majoissa”. Sillä tähän ilon ketjuun tuovat parhaan osan taivaan linnut, jotka laulavat kauneimmat laulunsa keväällä etsiessään poikasilleen emoa ja kanniskellessaan pesänrakennusaineita lintuperheensä asumapaikkaan.

Parhaimmat pääsiäiskukkasemme, keltanarsissit, keltatulppaanit, krookukset, lumikellot ja sinililjat ojennamme tänä vuonna kiitokseksi Jeesukselle, Lunastajallemme ja Vapahtajallemme, Hänelle, joka ylösnousemuksellaan valmisti meillekin mahdollisuuden herätä kerran kuolonunesta ja astua Isän kotiin, autuaitten maahan. ”Ah ihana aika ja ihmeitten maa, missä valkeita ruusuja nousee...”. Suvi on jo lähellä.

Tätä odotellessa Valma Luukka.

Rakkaamme, ylikonemestari

Kai Sakari
VILLA

s. 22.09.1950
k. 26.02.2014

*En itke niitä päiviä,
jotka ovat myötäsi menneet,
vaan olen onnellinen
että ne päivät ovat olleet.*
Eija

*Elit abkeran elämän,
jäit muiston kauniin ja lämpimän.
Me katsomme jälkiä kätesi töiden,
kiittäen, kaivaten, ikävöiden.*

Viivi ja Antti
Visa
muut sukulaiset ja ystävät

*Ei pienet sydämet ymmärtää vois,
miks' täytyi rakkaan Vaakun nukkua pois.*
Julia ja Rosa

Siunattu läheisten saattamana.

Lämmin kiitos kaikille teille, jotka niin monin eri tavoin olette olleet tukenamme ja ottaneet osaa suruumme.

Rakas siskomme, tätimme,
iso-tätimme

Sisko Kyllikki
SEPPÄ

s. 1.4.1932 Koivisto
k. 6.2.2014 Mäntsälä

*Väsyneelle lepo ihaninta on, päästä
vaivain alta illan varjohon. Heittä
harteiltansa taakka elämän, nukkua
syyliin tuonen lempeän.*

Kaipauksella muistaen
Osmo
Aila
Timo perheineen
Tiina perheineen
Maija ja Seppo
muut sukulaiset
ystävät



Siunaus toimitettu 7.3.2014 läheisten ja ystävien läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitos Kotokartanon hoivaosaston henkilökunnalle.

Rakkaamme
Dipl. ins.

Heikki Julius
ROKKA

s. 20.8.1922 Humaljoki
k. 24.3.2014 Turku

*Päättyi pitkän elon päivät.
Jälkees jäivät
muistot rakkaat, lämpimät.
Jätit vielä enemmän:
eväät hyvän elämän.*

Kaivaten
Jussi
Seppo ja Jaana
Jaakko
Salla ja Heikki
Rauni ja Ari
Heikki ja Minna
Lauri ja Laura



Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan haudan lepoon Perniön siunauskappelissa lauantaina 3.5.2014 klo 13.00. Sen jälkeen muistotilaisuus Perniön srk-talolla. Siihen osallistuvia pyydämme ilmoittamaan tulostaan Raunille p. 040 5060 314 tai sähköpostilla raunirokka@gmail.com.

KOIVISTON viesti


Toimitus ei vastaa sille lähetetystä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan.

ISSBN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitettua ilmoitusmateriaalin tulee olla toimituksessa viimeistään lehden ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista.

Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa.

Liikeilmoitukset 50 snt/ppm

Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm

Lasten kuvalliset onnittelet 6e/kpl

Aineisto mieluiten digitaalisena:

studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot, muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat toimitetaan osoitteeseen:

Studio Salokannel & Toivonen, Koiviston Viesti p. 03 7824 553
Rauhankatu 8, 15110 Lahti.

Aineisto palautetaan vain jos mukana on postimerkillä varustettu palautuskuori osoitteineen.

Tilaukset, osoite- ym. muutokset

aina kirjallisena tai sähköisesti edellämainittuihin osoitteisiin.

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 28e, sisältää vuoden jäsenlehdet.

Seuran kautta voi myös maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksun 10e.

Lehdessä julkaisemattomia artikkeleita ja kirjoituksia julkaistaan seuran kotisivuilla

www.koivistolaiset.net, jossa myös tämäkin lehti on luettavissa myöhemmin.

Jäsenlehdien postituksesta pohjoismaihin +2e/vuosi, eurooppaan +7 e/vuosi

muualle maailmaan +12 e/vuosi

Pankkiyhteys: Nordea 151930-186847

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 0400 94 96 95

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

Johtokunna asjoi

Johtokunta on pitänyt vuosikokousta valmistelevan kokouksen 27.2.2014 ja vuosikokouksen jälkeisen järjestäytymiskokouksen 15.3.2014. Koivisto-Seuran vuosikokous pidettiin Karjala-talolla Helsingissä 15.3.2014.

- Johtokunnalle on toimitettu tilannekatsaus Koivistojuhlien järjestelytilanteesta Koivistolta, jossa Riikka Salokannel ja Seppo Mäkinen tapasivat paikallisia edustajia. Ohjelmarunko ja käytännön järjestelyt täsmenytvät kaiken aikaa, ja niistä tiedotetaan asioiden varmistuttua Koiviston Viestissä. Ilmoittautuminen matkalle on meneillään.
- Johtokunta vahvisti toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, taseen, toimintasuunnitelman ja talousarvion vuosikokoukselle esitettäväksi.
- Yhteinen juhlalounas nautitaan Karelia-ravintolassa vuosikokouksen jälkeen. Koivisto-Seura maksaa jokaisen ruokailijan aterialipusta 10 euron jäsenedun.
- Päätettiin nimetä Vuoden Koivistolainen 2014. Ehdotukset pyydetään toimittamaan sihteerille toukokuun loppuun mennessä. Nimitys julkistetaan mahdollisesti syksyllä erikseen ilmoitettavana ajankohtana.
- Päätettiin järjestää koivistolaisten postikorttien suunnittelukilpailu. Kilpailun toteuttaa taidetoimikunta. Postikorttien ja postikorttisarjojen käyttöoikeus lunastetaan seuralle ja niitä markkinoidaan seuran myyntituotteena. Palkittavien kilpailutöiden aiheen tulee liittyä Koivistoon. Kilpailuilmoitus julkaistaan huhtikuun lehdessä.
- Koivisto-Seuran vuosikokous pidettiin 15.3.2014 klo 11 alkaen Karjala-talolla Helsingissä. Yhteisistä asioista oli päättämässä 24 äänivaltaista seuran jäsentä. Vuosikokous hyväksyi seuran toimintakertomuksen sekä vahvisti tilinpäätöksen ja taseen. Samoin hyväksyttiin vuoden 2014 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Seuran puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Jouni J. Särkijärvi ja varapuheenjohtajaksi myös yksimielisesti Tuula Koppinen. He ovat molemmat Espoosta. Johtokuntaan valittiin uudelleen erovuoroiset Matti Agge Paraisilta, Esko

Kaukiainen Tuusulasta, Tuomo Kokkala Kotkasta ja Raimo Kyytsönen Mäntsälästä. Heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen valittiin Airi Saarinen Turusta (Agge), Katariina Aaltonen Espoosta (Kaukiainen), Jorma Jack Kotkasta (Kokkala) ja Hannu Veijalainen (Kyytsönen). Seuran toiminnantarkastajana jatkaa Pirjo Vihanto Karkkilasta. Hänen varahenkilökseen valittiin Seppo Rytkölä Kotkasta. Karjalan Liiton liittokokouksessa 26.4.2014 Koivisto-Seuraa edustavat Jouni J. Särkijärvi, Esko Kaukiainen ja Hannu Veijalainen.

- Vuosikokoukselle esitettiin koivistolaisten sankarivainajien Risti ja purje -muistomerkin luomistyöstä, pystyttämisestä ja vihkimisestä kertovaa aineistoa koskeva aloite. Siinä esitettiin, että aineisto painetaan ja saatetaan seuran myyntiartikkeliksi. Johtokunta on jo käsitellyt asiaa, mutta ei ole voinut tehdä päätöstä, koska se ei ole saanut haltuunsa kyseistä aineistoa. Aineisto on toimitettu sihteerille vuosikokouksen jälkeen. Johtokunta päättää asiasta seuraavassa kokouksessa.
- Johtokunnan järjestäytymiskokous pidettiin vuosikokouksen jälkeen. Koivisto-Seuran sihteerinä jatkaa Virpi Huhtanen Espoosta. Taloushoidosta vastaa Karjalan Isännöinti- ja tilikeskus Lappeenrannasta. Työvaliokuntaan valittiin puheenjohtaja Jouni J. Särkijärvi, varapuheenjohtaja Tuula Koppinen, sihteeri Virpi Huhtanen ja Koiviston Viestin päätoimittaja Riikka Salokannel.
- Karjalaisten Pitäjähdistysten Liiton, KPYLin hallituksen jäsen Virpi Huhtanen valittiin seuran edustajaksi KPYLin vuosikokoukseen, joka pidetään Karjala-talolla 5.4.2014.
- Johtokunnan seuraava kokous pidetään 5.6.2014 klo 17.

Johtokunta

Vuoden Koivistolainen 2014

Koivistolaisten laivanrakentajien ääni kaikui vahvana taustalla, kun filosofian tohtori Sirpa Wahlqvist vastaanotti Vuoden Koivistolaisen nimityksen Koivisto-juhlilla Karhulassa viime kesänä. Hänen välityksellään koivistolainen laivanrakennusperinne sai arvoisensa tieteellisen kunnianosoituksen.

On jälleen aika nimetä seuraava ansioitunut Vuoden Koivistolainen. Nimitys myönnetään koivistolaistaiselle tai koivistolaisuutta edistävälle toimineelle henkilölle. Perusteena huomioidaan saavutukset ensisijaisesti muilta elämänsaroilta kuin järjestötoiminnasta. Aihealuetta riittää, samoin kuin ansioituneita ehdokkaitakin.

Lähetä kirjallinen ehdotus seuran sihteerille postitse tai sähköpostitse 31.5.2014 mennessä (Virpi Huhtanen, Ahtaanmäki 1 A 2, 02280 Espoo; virpi.huhtanen@kolumbus.fi). Ehdotuksesta on käytävä ilmi ehdokkaan nimi yhteystietoineen, ehdotuksen peruste kootusti ja mahdollisimman lyhyesti sekä ehdotuksen esittäjän nimi yhteystietoineen. Nimitys julkistetaan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana vuoden 2014 aikana

Johtokunta

– Puheenjohtajalt' itseltää –

Sit mie oon vanhaks tult ko miult neuvo kysytää

Suomen kansan sanotaan koostuvan heimoista. Tätä käsitettä käy ruotia lähempää.

Ihmisen lajityypillisiin ominaisuuksiin kuuluu heimoviirin muodostaminen. Tuolla heimolla tarkoitetaan toisilleen tuttuja ihmisiä, mikä käytännössä rajaa sen noin kahteensataan aikuiseen. Tällainen heimo kontrolloi aluettaan ja tekee sen turvalliseksi ja siten hyväksi asua. Nykyihmisen yhteisöt ovat pakostakin suurempia, ja kyläyhteisöistä ovat jäljellä vain haikat muistot. Kerrostalojen porraskäytävistä näkee, onko se asukkaiden yhteistä aluetta; siisteys, viherkasvit ja jopa matot kertovat siitä. Korkeissa taloissa asunnon oven ulkopuolelta alkaa jo turvaton ei-kenenkään-maa.

Ihminen on kuitenkin altis muodostamaan korvikeheimoja. Jokin yhteinen, merkityksellinen tekijä kertoo siitä, että kuulutaan samaan porukkaan – johon taas ei joka iikka mukaan pääsekään. On karavaanareita, ammattikuntia, futsiseuran faneja. Seuraan kuulumista ilmaistaan moninaisilla tunnusmerkeillä.

Suomen heimot yhdistävät murteet ja karrikoidut luonnetyyppit. On niitä oikeasti olemassa velmuja pohjalaisia, jäyhiä savolaisia ja suulaita hämäläisiäkin, mutta oman identiteetin korostaminen johtaa aina kärjistämiseen. Karjalaisten odotetaan olevan reippaita ja leikkisiä sekä laulavan mielellään; tähän sopii kyllä pyrkiä, vaikka se ei aina ja kaikilta onnistukaan.



Edellä mainitun turvattuuden yksi ulottuvuus koskee terveyttämme. Kukin eläinlaji pyrkii haakeutumaan omaan, aikojen kuluessa parhaaksi osoittautuneeseen ympäristöönsä. Tätä ohjaava mekanismi ovat stressihormonit, joita ”väärässä” ympäristössä erittyy. Tavallinen kaupunkiympäristö alistaa ihmiset tällaiseen stressiin, jota sitten paetaan kesällä mökeille, turvalliseen perhereviiriin.

Samalla tavalla yhteinen järjestötoimintamme luo turvallisen yhteisön. Vaikka emme kaikki toisiamme tuntuksikaan, voimme tuntea, me koivistolaiset, me karjalaiset. Eli tulkaa ja kutsukaa tutunnekin mukaan, se edistää terveyttä.

Jouni J. Särkijärvi

Koivisto-juhat kesälauantaina 19.7.2014 Koivistolla

Ohjelma olisi seuraavanlainen:

- 14.00 Kanttoriorkesteri soittaa
- 15.00 Lipunnosto
- 15.15 Sepeleen lasku
- 15.30 Viralliset tervehdykset
Primorskin johtaja
Koivisto-seuran puheenjohtaja
konsulaatin edustaja
- 15.45 Akateemisen kuoron esitys
Koivisto-polkka lausuntaa
lapsien esityksiä
- 17.00 kiitospuheenvuorot
- 17.10 Kotiseutukierrokset halukkaille
- 18.30 Iltanuotio



**Suomen
Koivisto-Seura r.y.**
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdysseiteinä
- järjestää kotiseututilaisuuksia
- harjoittaa julkaisutoimintaa
- suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Jouni J. Särkijärvi
Kuurinniityntie 1, 02750 Espoo
puh. 040-516 4951
jouni.sarkijarvi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050-516 5651
tuula.koppinen@kolumbus.fi
Sihteeri, Virpi Huhtanen,
Ahtaanmäki 1A2, 02280 Espoo.
puh. 0440-501 806
virpi.huhtanen@kolumbus.fi

Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lappeenranta
puh. 05-5448850
Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040-564 9341
Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj.
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 050-548 1601
Senioritoimikunta, Helge Teikari pj.
07190 Halkia
puh. 019-664 8112

Hallituksen muut jäsenet:
Tuula Koppinen, Espoo
varalla Risto Kaukiainen, Helsinki
Raimo Kyytsönen, Mäntsälä
varalla Hannu Veijalainen, Lahti
Matti Agge, Parainen. 040-536 7701
varalla Airi Saarinen, Turku
Tuomo Kokkala, Kotka. 050-589 4443
varalla Jorma Jack, Kotka 0500-619 482
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400-800 752
varalla Katariina Aaltonen, Espoo
050-4349 791

Riitta Nurmi, Porvoo. 041-455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo
Hannu Seppinen, Turku. 040-703 1244
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044-522 8098
varalla Mirja Haapanen, Hamina
Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj.
Sirpa Taskinen, Helsinki 040-5811 642
Asiamies Pertti Hoikkala 040-583 5397
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
koivisto-saatio@kolumbus.fi

Dokumentti

Suomalaiset Leningradia piirittämässä?

Televiossa esitettiin taannoin dokumentti ”Leningradin piiritys”.

Hannu Veijalainen

Saksalaiset olivat edenneet Laatokalle ja vallanneet Pähkinänlinnan 8.9.1941, jolloin kaupungin yhteydet maan muihin osiin katkesivat. Alkoi piiritys, joka päättyi tammikuun lopulla 1944.

Neuvostodivisioonat oli työnnetty kaupungin eteläpuolelta, mutta mikä oli tilanne kaupungin pohjoisella, Karjalan kannaksen puoleisella alueella?

Suomalaisten hyökkäys taivoitti vanhan rajan syyskuun alussa 1941 ja oikaistuaan Kirjasalon mutkan hyökkäys lopetettiin 9.9. ja ryhmitettiin puolustusasemiin.

Venäläiset ryhmittivät kuusi divisioonaansa (joista yksi oli vajaa) jo ennen sotaa rakennettuihin Leningradin uloimpiin kantalinnoitettuihin aseisiin. Yksi divisioonista oli ilmeisesti muualta siirretty, koska siitä ei ole merkintää ryhmityskartoissa.

Kesällä 1941 puna-armeijan divisioonien vahvuus oli keskimäärin 12 000 miestä.

Talven aikana puna-armeija suoritti siirtoja. Maaliskuun alussa 1942 Laatokan ja Suomenlahden välillä heillä oli entisistä kolme divisioona sekä uusina 4700 miehen Erillinen Rajavartioprikaati ja divisioonan vahvuinen nimenomaan kantalinnoitettuja asemia puolustamaan tarkoitettu 22. Linnoitusalue.

Kotiuttamisia toteutettiin enimmäin juuri Karjalan kannaksella.

Syksyllä 1941

Puna-armeija joutui tekemään Viipurin eteläpuolella taistelleiden ja Porlammen motissa olleiden divisiooniensa osien evakuoinnin. Neuvostoliitossa ilmestyneessä teoksessa ”Taistelu Leningradista” todetaan muun muassa: Viipurissa saarroksissa olleiden divisioonien jäännökset, noin 12 000 miestä, murtautuivat Koiviston alueelle, josta ne kuljetettiin aluksilla ja proomuilla Leningradiin.

Syyskuun alussa suomalaiset joukot olivat vapauttaneet Koiviston. Neuvostojoukkojen johto siirsi suurimman osan Koivistolle peräntyneistä joukoistaan Koiviston saarille, kuitenkin noin 2000 miestä he saivat jo tällöin evakuoitua meritse.

Marraskuun alussa 1941 he tyhjensivät saaret, ja siellä olleet



Kenraaliluutnantti Oesch tarkastamassa Härkölän patteria Pullinniemessä.

joukot evakuoitiin Leningradiin, niin kuin he kirjassaan kertovat.

Asemasotavaiheen aikana suomalaisten ja neuvostojoukkojen välillä käytiin pieniä kahakoita. Talvisin ilmeisesti Suomenlahden rannalle sijoitettu Erillinen rajavartioprikaati lähetti partioita Koivistolle.

Eversti Toivo Reponen kirjoittaa kirjassa ”Koivisto-Viipurinlahti 1939-44”, että vihollispartioita saapui talvisin Koivistolle Suomenlah-

tea pitkin Seivästä kierräten. Hänen mukaansa ”tiedustelun ohella niiden tehtävänä näytti yleensä olleen tuhojen teko sekä vanginsieppaus”. Yleensä partiot tuhottiin tai vangittiin, vain ani harva niistä pääsi takaisin omiensa luokse.

Kotiuttaminen

Meidän koivistolaisten muutto takaisin kotiseudulle oli alkanut

syksyllä 1941 ja vuoden 1943 loppuun mennessä palanneita oli jo lähes 6500, joten näiden vihollispartioiden esiintyminen oli meille uhka monien kokemiemme muiden vaikeuksien lisäksi. Myös koko ajan jatkunut pelko desanteista painoi alati mieliä.

Siis koko piirityksen ajan suomalaisten ja kylmyydestä, nälästä ja taudeista kärsivän Leningradin välillä oli kymmenien tuhansien vahvuiset, aseistetut ja huolletut neuvostojoukot.

Varsinaiset taisteluthan olivat laantuneet, presidentti Ryti ja ylipäällikkö Mannerheim olivat jo aikaisemmin päättäneet, etteivät suomalaiset osallistu sotatoimiin itse Leningradia vastaan.

Suomi jopa kotiutti vanhempia ikäluokkia syksystä 1941 alkaen. Kotirintamahan kaipasi ”työmiehiä”. Kotiuttamisia toteutettiin enimmäin juuri Karjalan kannaksella.



Putronhiekan mottiin jääneitä autoja ja elintarvikkeita.



Venäläisten jäämistöä Tiurinsaarella saaren valtauksen jälkeen.

Ennakkoluulottomii naisii

Paimion Karjalaseuran jäsenet Seija Jaakkola (miehen suku Vatnuorista) ja Terttu Ravi (mummo Vatnuori Kaaliala) ovat ennakkoluulottomia ja eivät kaihdakaan kokemuksia.

Viipurin matkalla he poikkivat ryhmän mukana Lenin-museolla. Latukan talossa, jossa Lenin vieraili parisen viikkoa piileskellen he kohtasivat varsin viehättävän keittiön.

Kovinkin elävän näköinen "Hulda Latukka" siellä hääräili lietensä ääressä. Hulda oli aikanaan kova ja ak-

tiivinen järjestönainen. Kun Lenin oli tulossa heille "piiloon" lähti Hulda siitä huolimatta kokoukseen Helsinkiin. Vieraan hän jätti sisarensa huoleksi. Palattuaan kotiin totesi sisar: "Hän on vallon hauska ukko".

Tutustumiskäynnillä museossa päättivät Paimion Karjalaseuran naiset

opettaa Huldalle karjalanpiirakoitten tekoa. Potlohkokkiä ol suunnitteil ym karjalaisii herkkui. Aika vaa ei riittänt ja liek olleet puutkii kosteit...mää ja tiijä. Aikomukseks jäi. Mut ajatus kaikki, älkää olko lopen tarkkoi, kasselkaa paikkoi, ei myö voija historial mittää. Ja tään Latukan talon kammar ja kyökki sai ainkii miul lapsuuekoi muistoi mielee kästöinee ja kalusteinee.

Terttu Ravi



Koivistolaisten postikorttien suunnittelukilpailu 2014



Koivisto-Seura ry julistaa koivistolaisten postikorttien suunnittelukilpailun.

Kortin tulee aiheeltaan liittyä Koivistoon. Kilpailuaiheet ovat:

1. joul
2. meri
3. onnittelu
4. taide
5. perinne/historia

Tekotapa on vapaa (piirroksot, maalaukset, valokuvat, kollaasit jne). Kilpailuun voi osallistua yhdellä tai useammalla työllä; myös sarjat ovat tervetulleita. Kilpailutyön tulee olla joko paperisena tai sähköisenä postikorttikossa.

Kilpailutyöt tulee toimittaa seuran taidetoimikunnalle viimeistään 31.7.2014 joko postiosoitteeseen Leena Airaksinen, Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo tai sähköpostilla leena.airaksinen@gmail.com. Kilpailutöitä ei palauteta. Kilpailun tulokset julkistetaan syksyllä 2014.

Koivistolaisten postikorttien suunnittelukilpailun säännöt:

1. Koivistolaisten postikorttien suunnittelukilpailun järjestäjä on Suomen KoivistoSeura ry. Kilpailun toteutuksesta vastaa seuran taidetoimikunta. Kilpailun tarkoituksena on saada aikaan seuralle uusia myyntiartikkeleita.
2. Kilpailutyön aiheen tulee liittyä Koivistoon.
3. Taidetoimikunnasta ja yhdestä seuran johtokunnan nimeämästä muusta jäsenestä koostuva tuomaristo valitsee palkittavat työt. Kolme parasta työtä palkitaan rahapalkinnoin, joiden yhteissumma on 500 euroa. Tuomaristo päättää summan jakamisesta töiden kesken.
4. Suomen KoivistoSeura ry:llä on oikeus lunastaa kilpailuun toimitetun työn käyttöoikeus 80 eurolla. Käyttöoikeus kattaa työn hyödyntämisen tuottamalla siitä postikortti seuran myyntiartikkeliksi.

Suomen Koivisto-Seura ry



Koiviston isännänviirejä

4 metriset 55e
5 metriset 60e



Lippis 10 e

Koivistotuotteiden tilauksia ottaa vastaan Virpi Huhtanen
virpi.huhtanen@kolumbus.fi
tai puh. 0440-501 806

Mie tiijän

Viime kertane kysymys tais olla aika vaikee. Miehä kyseli, et onks kenellä minkäällä tietoo siint, et mikä se ol se tie, mitä kutsutti nimel Austerveg ja mikä johti Koivistolt muuval ko koti-Suomee päi niiko Koivistol syntyneijä evakkotie. Antakaaha ko mie koitan kertoo.

Muinaset Viikkingit olliit kovast rikkauksii perää, ja ko höil itsellää ei ainaskaa omast mielestää olt niitä tarpeeks, ni hyö lähtiit pyörimää ympär sillo tunnettuu maailmaa ja käivät vissii iha Ameriikas ast. Mut enimmäksee hyö tyytyit rosvoomma täl mei nykyi Eurooppaan tunnetul mantereel. Ko olliit nähneet tarpeeks Enklantii (ja asettanneet sinne taanikuninkaanki) ja keski- ja etelä-Eurooppaa, ni lähtiit sit katselemmaa paikkoi itemmältkii. No, mitä tää mei entises koti-Karjalaskaa kunnol ryöstettävää, ni ratkesiit kauppamiehiks.

Koivistol ko ol hyvä suojane satama, ni sinnehä saatto perustaa itsellee jonkillaie lymypaika ja huoltokeskukse johokii Patala, Soukasaare ja Tiurisaare tienoil, Sit lähtiit siint soutelemmaa etelämmäks, Virroo ja Latviaa esmerkiks. Sielt ol helppo souvella etteepäi jokireittei pitki aina vaa etelämmäks. Reiti varrel tul vastaa issoi paikkakuntii niiko Novkoroot ja Kiova, mis saatto täyventää varastoikii. Ja ko vesreitti katkes keske, ni ko ei mitekää pienii miehii olleet, ni nostiit venneet oallee ja kantoit seuraaval joel taik järvel. Ja vuolahii virtoiha riitti; ol Ton ja Volka ja mitä viel. Nii hyö pääsiitki iha Mustalmerel

ja Kaspiamerel ast. No ko Itä-Rooma pääkaupunkii Konstantinooppolii Pospori varrel ast pääsiit, ni eiks höi silmissää sellane loisto herättäntkii omistamise himo. Mukkaa tarttu kottii vietäväks sevverra tuomisi, et viel nytkii saattaa täält Suome kulmiltkii löytyy roomalaisii kultarahhoi.

Näitä suuri piirtei 800-luvul ahkeroinehhi merkulkijaviikinkii, kutka kulkiit Koivisto salme kautta Itäntietä (Austrveg) etelää päi, kutsutti nimel "rus" (taik varjaakit). Näil mail asuneet heimot ei oikee tykänneet noist herhiläisist ja yrittiit enstää hätistellä heitä pois, ko nuo varjaakiryökäleet halusiiit verottaa höitä. Mutko höil itsellää synty vähä vällii riitaa keskennää, ni hyö kutsuitki "rusit" pitämää jöötii eripurasi heimoil välil ja valitsiit kolme "rusia" johtajiksee. Kaikist vanhemp "rus" Rjurik asettu halitsemmaa Novkorootii.

Tietemiehil o nyt vuorostaa keskennää kiistaa siint, et kumpaa se "rus" (mist esmerkiks englanni sana Russian, ruotsi sana ryss ja suome ryssä) oikiastaa alumperi tarkotti, viikinkei vai vennämiehi. Mut, ähäkuti!, nimestää o Putini Rossija kuiteskii kiitollisuuvve velas läntisil viikingeil.

Näitä tietoi löytyy esim. seur. lähteistä:
Sulo Jukanen: Koivisto - muinaisuudesta nykyisyyteen (KARJALAN Nro 37 - 1970 Liite 9) ja (netistä) Austerveg - The silver road

Martti Piela

Kevätpäivä tasaus

*Vuuve päivii ko alkoit aikoinaa
Suvi ja Talvi keskennää jakamaa,
Talvi ehotti jakkoo sellasta,
et herra ja hitalko ois meil Pohjolaa
ikijoiks hänest tult tänne buseerammaa
nii, et hää ois saant iha itseks
suurimma osa päivist rohmuta kontollee.
Suviha sillo ois jäänt näppejää nuolemaa.
Jää ja lumi ois allee peittäneet Pohjola!
No eihä Suvi tietyst suostunt sitä nielemää.
Uhkas Etelänavankii säteillä lämmittä
nii, et uus Veepaisumus ois levint Pohjolaa ast
ja Satteekaarenkii ois pitänt poistuu taivahalt.
Aikakausi hyö asjast kahestaa neuvottelliit.
Mutko ne näyttiit oleva täysi tuloksettommi,
itse Ilmoi Herra lopult ehotti kompromissii:
Vuuve päivät työ neljää ossaa jakakaa,
Kevät ja Syys jakkoo mukkaa kutsukaa!
Nii sit päivii ketju pätkitti neljää ossaa.
Taitekohtii Talve ja Suve välis alettii
kutsumaa päivätasauksiiks.
Näi siint lähtie suht 'hyväst onkii pärjätty,
ja rajaloukkauksiltkii ollaa, no, selvitty.
Vaik onha Suvi joskus Kevväält vähäse
itsellee yrittänt napata ees piene palase*

*nii, et kesä o tuntunt alkava aikasee.
Ja toisinnaa taas Talvi o hääkii itsellee
Kevväält koittant itsellee sallaa lohkaama
vähäse enemmän ko ois olt kohtuullista.*

*Mei nyt pittää täs vaihees pyrkiä hyvi varovast
hiipsii Kesä ja Talve tänhetsises murroskohas,
et tän enemppää ei pääsis horjahtammaa
kevää essinmarssi kumpaaka suuntaa.*

*Samalviisii jos myö nyt vaa osattais
ja hötkyilemäst Valtoi välis maltettais,
ni kuka tietää, vaik viel myö täl kertaakii
ilma suurempii vauriota taas selvittäiskii.*

*Kevät kulkoo keikkue,
Eurooppa etenöö horjahelle.*

PS. Myö vaimo kans tätä päivää juhlistetti Ostaraa, Wacoi juhlaa viettämäl, niiko muinaist kermaanit. PPS. Miul o vielkii jäänt vast miittimese astehel sem miu suurteokse "Kui mie opi Siivvoomist rakastamma".

Martti Piela



Viimeinen rippikoulu Koiviston kirkossa

Esko Porala

Huhtikuussa tulee kuluneeksi 70 vuotta siitä, kun Koiviston kirkossa pidettiin viimeisen rippikoulun päätösjuhla. Tässä tilaisuudessa noin 130 nuorta pääsi ripille ja yksi heistä oli Hoikkalan kylän Tauno Ilmasti, joka muistelee rippikouluun.

Vuonna 1944 keväällä päättyneen rippikoulu alkoi jo syksyllä 1943, kun kylissä kiertävillä kinkereillä kuulusteltiin rippikouluun pyrkivien nuorten uskonasioiden tuntemusta. Hoikkalan kylässä rippikouluikäisiä oli kaikkiaan viis ja heiltäkin kyseltiin tietoja katekismuksesta, kymmenestä käskystä ja niiden selityksistä, lisäksi Isä meidän rukous piti osata ulkoa. Tilaisuus oli kaikille erittäin jännittävä. Taunokin osallistui näihin tilaisuuksiin ja hänet hyväksyttiin talvella alkavaan rippikouluun. Jos joku ei läpäissyt kuulustelua joutui hän myöhemmin uusintakuulusteluihin pappilaan.

Rippikoulun alkaessa paikalle tuli noin 130 oppilaasta. Opetus tapahtui kirkon alttarilta katsoen sen oikealla puolella olevaissa penkeissä ja kirkkoherra Koivuneva toimi opettajana.

Rippikoululaiset asuivat ympäri pitäjää ja päivittäiset koulumatkat tehtiin talvella potkukelkalla ja jalan, sekä kelien parantuessa myös polkupyörällä. Kurkelan, Hoikkalan ja Maksihahden nuoret kokoontuivat aina määrättyyn tienristeykseen, josta matkaa jatkettiin ryhmänä, usein myös rataa pitkin kirkolle. Vaikka ryhmä muodostui pelkästään nuorista ei matkalla tehty kuitenkaan mitään suurempia kolttoisia.

Pojat on aina poikia

Rippikoulun alkaessa Koivuneva esitteli kirkon ja antoi oppilaiden tutustua siihen myös omatoimisesti. Osa pojista teki niin perusteellista työtä, että tutki jopa lattian alustat. Taunon suurimman mielenkiinnon kohteena oli kirkon torni ja hän kävi tutustumassa sisäkautta sen korkeimpaan kohtaan. Tornin huipulla oli pieni kattoluukku jota kautta pääsi vielä kapeaan tilaan, mutta siihen kiipeily sitten päättyikin.

Ilman harmia ei kuitenkaan koko koulua saatu päätökseen, sillä joidenkin mielestä tylsään opetukseen piti saada hieman vaihtelua. Tähän tarjoutuikin oiva tilaisuus, kun kirkon ikkunasta tunkeutuvat kevätauringon säteet tavoittivat koululaiset. Joidenkin taskussa olleista peileistä säteet heijastettiin kirkon kattokupoleihin ja ei aikaakaan, kun useat valopisteet kiertelivät hämärissä kupoleissa. Koivuneva huomasi tämän ja komensi muutaman kerran lopettamaan pelleilyn ja keskittymään opetukseen. Lopulta käsky meni perille ja taas opetus eteni ilman häiriöitä.

Eräänä oikein aurinkoisena päivänä joku pojista ei kuitenkaan voinut välttää kiusausta, vaan kaivoi taas peilin esiin ja valopiste ilmestyi tällä kertaa alttarille. Huomattuun peilillä leikkimisen Koivuneva keskeytti opetuksen ja sanoi jatkavansa vasta, kun tekijä ilmoittautuu. Kun hetken odotuksenkaan jälkeen kukaan ei ilmoittautunut, ilmoitti hän rippikoulun päättyneeksi, eikä hän tule enää jatkamaan opetusta.

Oppilaat olivat ihmeissään moisesta menettelystä ja päättivät jäädä vielä kirkkopihalle odotamaan, josko opetus kuitenkin jatkuisi. Kun kahteen tuntiin ei tapahtunut mitään, eikä opettajaa näkynyt, päättivät häräisimmät lähteä koteihinsa. Lopulta joku pojista keksi, että mennään pyytämään opettajalta anteeksi ja jatkamaan opetusta.

Yksi pojista valittiin lähettilääksi ja hän meni tapaamaan pappia. Paikanpäällä hän pyysi koko koululaisryhmän puolesta anteeksi ja esitti toivomuksen opetuksen jatkamisesta. Koivuneva kuunteli pojan pyynnöt. Sanoi antavansa peilitemppuilun anteeksi ja tulevansa jatkamaan opetusta puolentunnin kuluttua.

Esko Porala

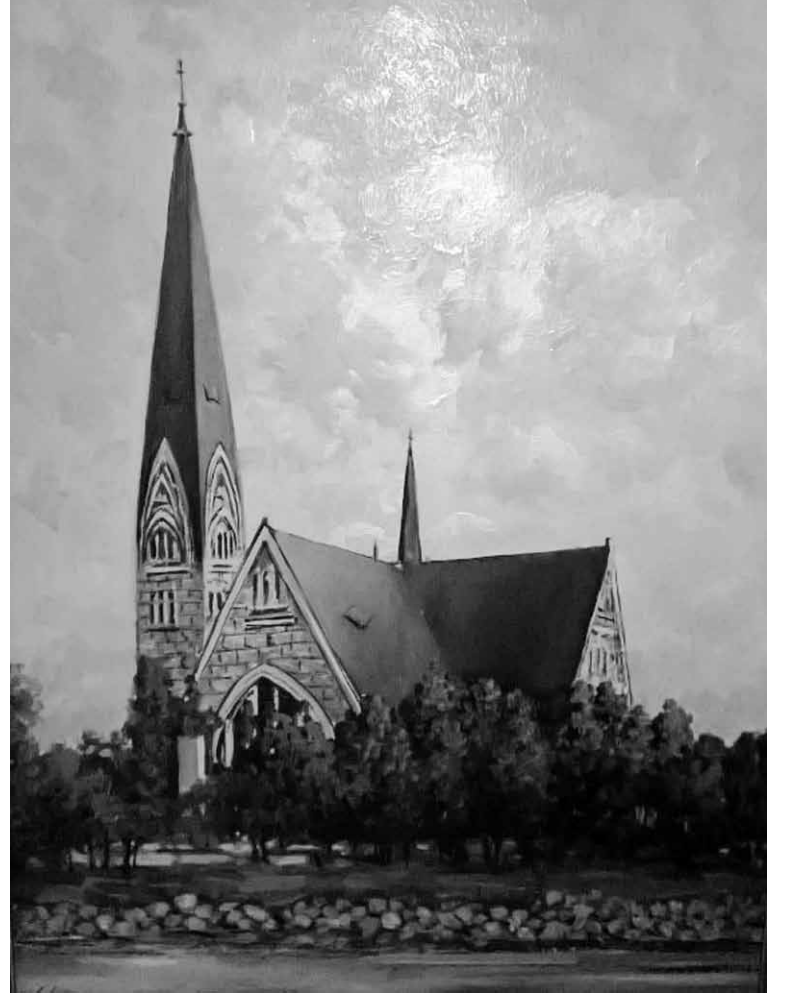
Pitkästymisen estämiseksi osa pojista kaiversi nimikirjaimensa penkin edessä olevaan virsikirjahyllyyn.

Sovitun ajan kuluttua Koivuneva tuli paikalle ja opetusta jatkettiin. Paikalta poistuneille Koivuneva määräsi vietäväksi viestin, että heidän oli tultava seuraavana aamuna kello yhdeksän jatkamaan rippikoulu. Taunokin vei kahdelle Hoikkalan kylän pojalle kyseisen viestin.

Pitkästymisen estämiseksi oppilailta oli myös toinen harrastus, sillä osa pojista kaiversi nimikirjaimensa penkin edessä olevaan virsikirjahyllyyn. Tauno paneutui asiaan huolella ja jonkun ajan kuluttua mustassa hyllypinnassa olivat TI nimikirjaimet. Harmikseen Tauno huomasi seuraavana päivänä kirjaimien tulleen kaiverretuksi turhan syviksi ja ne suorastaan loistivat mustassa pinnassa. (Tätä juttua tehdessä Tauno kertoi teon tulevan mieleen vielä nykyisinkin. Penkit hävitettiin ilmeisesti heti sodan jälkeen, koska niitä ei ole enää näkynyt kirkossa.)

Talkoot Kuunari Koivistolla

Rippikoululaiset joutuivat osallistumaan myös kuunarin vesilasku talkoisiin, koska Kuunari



Kuva on otettu Taunon kotona olevasta taulusta.

Koiviston rakennusporukka oli pyytänyt oppilaita avukseen. Kahtena päivänä peräkkäin kaikki olivat avustamassa vesilaskussa ja toisena päivänä kuunari saatiinkin siirrettyä jälle, jonka jälkeen apua ei enää tarvittu ja opetusta päästiin jatkamaan. Tästä vesille laskusta tuli 17.2.2014 kuluneeksi myös 70 vuotta.

Lisämaustetta laskuun antoi Kirkkosaaressa ollut uponnut proomu, jonka joku oli syyttänyt palamaan ensimmäisen laskupäivän iltana. Oppilaiden tullessa toisen päivän aamuna laskupaikalle hyvin tervattu proomu paloi edelleen ja antoi pojille lisää jännitystä.

Opetukseen kuului myös virsien lauluopetukset ja tätä puolta opetti alueella olleen armeijan yksikön sotilaspappi. Opetus tapahtui kirkon parvella, jossa oli myös säestyksessä tarvittava soitin.

Ripille pääsy ei ollut kuitenkaan itsestäänselvyys, sillä kaikki en tuli pystyä lukemaan raamat-

tua ja tuntemaan katekismuksen opetuksia. Lopulta rippikoulu saatiin kuitenkin päätökseen ja konfirmaatioilaisuus pidettiin 70 vuotta sitten pääsiäisenä Koiviston Kirkossa.

Tilaisuutta varten Taunolle piti hankkia myös rippipuku, jota isä Kaapriel lähti ostamaan Viipurista. Kierrettyään vaatekaupat hän totesi, ettei sopivaa pukua löytynyt. Saatuaan ostoa myyntiliikkeestä vihjeen, että pukuja löytyy Mikkelistä, kävi hän linja-autolla ostamassa sen sieltä. Puku sopi Taunolle erittäin hyvin, vaikka Kaapriel ostikin sen silmämitalla.

Myöhemmin osoittautui, että puvun kastuessa se menetti ryhtinsä täysin, koska materiaalissa oli mukana paperinarun tapaista lankaa. Mikäli olisi halunnut housujen prässien säilyvän, olisi ne pitänyt ommella niihin pysyviksi.

Tervehdys! Ja terveisiä Koivistolta. Kävin tänään kuulostelemassa juttuja kuvanäyttelyn subteen. Taidan jäädä jalkoihin ja paitsioon palaan siihen asiaan.....

Ohessa kuvat pellavienpituuksista museolla, joita on syytä pidentää Viipurin laskiaistahtuman huu-

tojen perusteella. Mielenkiintoinen juttu kaikenkaikkiaan, ainakin minulle. Olin yllätynyt niin monta kertaa kuin olen museolla vierailut niin tämä asia yllätti positiivisesti, johtunee Viipurin Torkkelinpuiston laskiaismäenlaskusta.

Toivon, että Koivistolla ja koivistolaisilla jälkipolvien pihoil-la pellavaa kasvatetaan tänä vuonna. Jos loukutettaa, lihdataa jne ja

viel kuotaankii Koivistol nii mie oo yle ylpiä!

Jos ei muuta nii Koivistol mäkkee lasketaa mie laske vaik iha yksi! Säkil, suksil tai iha milö vaa.....

Terttu Ravi



Ah, enköhän hautahan asti mä koululainen lie (3)

Suomen ensimmäinen koulu oli Turun katedraalikoulu, jonka katoliset munkit perustivat todennäköisesti jo 1200-luvulla.

Sen tunnetuin opettaja ja rehtori oli Mikael Agricola. Koulua ylläpiti kirkko, ja opetus palveli lähinnä pappien kasvatusta. Keskiajalla opetuskielenä oli latina, sitten Suomessa myös ruotsi ja vasta autonomian aikana opetusta alettiin antaa myös suomeksi. Vielä minun alkaessani yliopisto-opinnot Jyväskylän kesäyliopistossa 1958 piti ensin selviytyä latinan ja englannin pro exercitio-kokeesta. Latinan professorini oli Päivö Oksala, Dr. Hammondille Elviksen laulujen latinalaiset sanat tehneen Teivas Oksasen isä.

Opiskelut ulkomailla

V. 1291 nousi Turun piispanistuimelle ensimmäinen suomalainen, Maunu I, jonka aikana Turun tuomiokirkko vihittiin käyttöön. Ylipisto-opintoja suomalaiset pojat joutuivat harjoittamaan ulkomailla, varsinkin Ranskassa ja Saksassa. Opiskelurahaa he ansaitsivat mm. esittämällä kirkollisia laulunäytelmiä kuten "Tiernapojat". Vuoteen 1520 mennessä tiedetään kaikkiaan 140 suomalaisen opiskelleen ulkomaisissa yliopistoissa. Jotkut, kuten 1432 Turun piispa Olavi Maununpoika Pariisissa, kohosivat yliopistojen rehtoreiksikin.

Turun akademia, ensimmäinen yliopistomme, perustettiin 1640 kuningatar Kristiinan aikana, jonka aikana myös säädettiin valtakunnan ensimmäinen koululaki. Keskiajalla Viipurissa oli maamme ainoa lukio (kimnaasi), joka Uudenkaupungin rauhan jälkeen siirtyi Porvooseen. Lukiassa opettajina toimivat teologian, kreikan kielen, matematiikan, kaunopuheisuuden ja historian lehtorit. Runeberg, joka oli kimnaasin kreikan ja latinan opettaja, toimi jonkin aikaa myös koulun rehtorina. Opettajaksi aikovan oli tuohon aikaan hankittava itselleen papin koulutus, vaikkei sitten ehkä pappisvihkimystä ottanutkaan eikä toiminut pappina.

V. 1852 annettiin asetus, jonka mukaan lukion oppimäärä oli ehtona yliopistoon pääsulle. Vuoteen 1919 asti ylioppilaskokeet suoritettiin aina Helsingissä, Keisarillisessa Aleksanterin yliopistossa, jonne kokelaat saapuivat koulujensa oppimäärät suorittettuaan toukokuun 5:n ja kesäkuun 3:n välisenä aikana. Kokeet olivat suullisia ja ne käsittivät kaikki oppiaineet. Ja vasta 30-luvulla suomen kieli saavutti Hel-

singin yliopistossa tasa-arvoisen aseman opetuskielenä.

Tyttöjen opiskelusta

Naantalın birgittalaisluostari on ensimmäisenä Suomessa jakanut naissivistystä. Tyttökoulut ovat peräisin Katariina II:n ajalta. Merkittävin niistä oli Viipurin ylempi tyttökoulu. Snellman vaati ensimmäisenä naisillekin mahdollisuutta koulutukseen. Vielä pitkälle 90-luvulle asti tytöille ja pojille oli omat koulunsa, kuten esim. Armi Kuuselan koulu "Nunnala" ja Borgå Lyceum Porvoossa. Ensimmäinen suomalainen naisylioppilas oli venäläistä sukua ollut Maria Tschetschulin v. 1870. Hän ei lähtenyt opiskelemaan yliopistoon, mutta jo seuraavana vuonna ahvenanmaalainen Emma Irene Åström teki niin. Cygnaeuksen vastustuksesta huolimatta hän pääsi opiskelemaan, mutta hänen piti kuitenkin anoa "vapautusta sukupuolestaan". Ensimmäisenä suomalaisena naisena hän valmistui filosofian maisteriksi v. 1882, ja 80-vuotiaana hänet promovoiittiin kunniatohtoriksi. Ja vasta 1930 nainen sai Helsingin yliopiston professorin viran. Hän oli synnytys- ja naistentautiopin professori Laimi Leidenius.

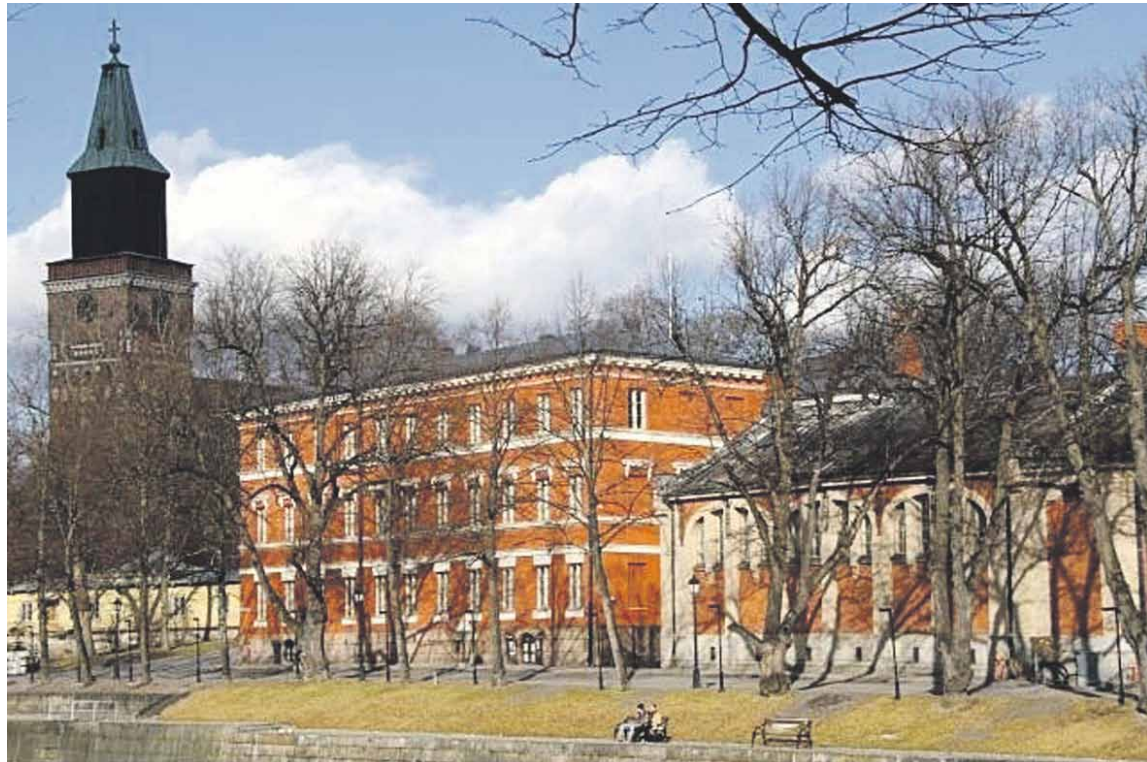
Nykyään on toisin

Nykyisin suomalaisnuorille avautuu runsaasti erilaisia opiskelumahdollisuuksia, niin kotimaassa kuin ulkomailla. Pojat ja tytöt lähtevät yhä nuorempina erilaisilla vaihto-ohjelmilla yhä kauemmaksi. Tyttäreni, joka toimii englannin opettajana Muuramen lukiassa, kerää parhaillaan erilaisilla tempauksilla lukion 1-luokan ryhmänsä kanssa matkaraahaa syksyllä tapahtuvaan matkaan Taiwaniin. Porvoolaiskouluilla on yhteyksiä niin Eurooppaan kuin esim. Intiaan. Kouluilla on sekä opettajia että oppilaita koskevia ohjelmia kuten EU:n Komission Comenius-ohjelma.

Kotimaassa tapahtuneen yhteistyön lisäksi peruskouluista ja lukioista tehtiin viime lukuvuoden aikana 1540 matkaa, joiden aikana yli 11.000 oppilasta ja lähes 3.400 opettajaa lähti ulkomaille. Vastaavasti Suomessa kävi yli

4.000 opettajaa ja lähes 4.700 oppilasta. Suosituin yhteistyökumppani on ollut Saksa, jonka jälkeen suosituimpia ovat olleet Ruotsi, Ranska ja Venäjä. Pisa-

Martti Piela



Turun katedraalikoulu, perustettiin 1276, Suomen ensimmäinen koulu (Kuva internetistä).

Kauaksi jääneet ovat liitu ja karttakeppi, puhumattakaan rihvelitauluista.

tutkimus on tuonut mainetta suomalaiselle koululaitokselle. Ja aina useammin suomalaiset hakeutuvat ulkomaisiin yliopistoihin jatkokoulutukseen. Itse opiskelin Yhdysvalloissa Michiganissä ja esim. sisarentyttäreni sekä tämän molemmat lapset Sorbonnessa, Pariisissa.

Kauaksi jääneet ovat liitu ja karttakeppi, puhumattakaan rihvelitauluista.

Kun ruotsin opettajani "Nysä" Nyström välitunneilla kiireesti kirjoitti liidulla mustalle taululle ruotsin koetekstit, ja minäkin vielä opettajana kirjoituskoneella hakkasin kokeet vahalle ja monistin käsipelikäyttöisellä monistuskoneella musteella paperille, nykyisin sama sujuu hetkessä esim. heijastaen kirjoitettu sivu suoraan valkealle taululle. Ja opetusvälineiden joukkoon ovat vauhdilla tulossa "tabletit" ja älypuhelimet, joiden avulla tietoa haetaan netistä. Kuka tietää, jospa nyky-"mobilistien" joukossa paraillaan on jo kasvamassa tuleva nobelisti.

Maan opetustulokset ovat laaja-alaistuneet. Esimerkiksi, kun v. 1956 meitä Porvoon Yhteiskoulussa kirjoitti ylioppilastutkinnon 19, niin viime keväänä Linnan kosken lukiossa valmistui 167 uutta ylioppilasta.

Ammattiin jo koulututtuakin halukkaille avautuu tilaisuuksia lisäkoulutukseen. Edellisen vuosituhannen loppupuolella annettu laki vapaasta kansansivistystyöstä laajensi edelleen esim. kansalais- ja työväenopistojen mahdollisuuksia antaa koulutusta sitä haluaville.

Paitsi kansa-, kansalais-, oppi- (niin päivä- kuin ilta-) ja perus-

koulussa olen itse toiminut myös työväen- ja kansalaisopistossa sekä opettajana, johtokunnan puheenjohtajana että oppilaana varsinkin kieliharrastusteni parissa.

Koulu tunkeutuukin edelleen niin usein uniini asti, että voin laulun sanoin todeta: "Ah, enköhän hautahan asti, mä koululainen lie!"

Omien muistitietojen lisäksi faktatietoja on kirjoittussarjani kolmessa osassa saatu sanomalehdistä (lähinnä Helsingin Sanomista) sekä Internetistä.

Korjaus

Maaliskuun Koiviston Viestin kannessa oli kirjoitus **Ah, enköhän hautahan asti mä koululainen lie** osa 2. Kirjoittaja oli tietysti Martti Piela, kuten helmikuuisessa ensimmäisessä osassa ja tässä sarjan päätöstarinassakin. Tekstistä puuttui myös tiedot kuvista: Ukkola kuva o miu ommi, mut Porvoon yhteiskoulu kuvan mie oon ottant netistä. Toimitus pahoittelee virhettä.

Tilausajot ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

TTMATKAT OY

Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@ttmatkat.fi
www.ttmatkat.com

KOIVISTON AUTO



www.koivistonauto.fi

Onnitteluit` ja muistamissii`

TEPPO VUORIO on valmistunut Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta Sähkötekniikan Diplomi-insinööriksi.

Tepon mummo Kaija Vuorio os. Tikka Römpötiltä.

FM SANNA VUORISTO (o.s. Toivonen) väitteli 5.12.2013 Helsingin yliopistosta, biolääketieteen alalta, aiheesta Laminiini-511:n merkitys ihmisen pluripotenteissa kantasoluissa. Vastaväittäjä professori Henrik Semb, Kööpenhaminan yliopisto.

Sannan vaari on Koiviston Makslahdella vuonna 1926 syntynyt Väinö Olavi Lumme.

Muista ystävääsi ilmoituksella.



Myydään

1. Koiviston kansallispuku, koko 42-44, jakku, hopeinen rintaneula, päänauha, uudet kengät koko 39.
Hinta 1500 €

2. Koiviston kansallispuku, koko 40, ilman jakkua, hopeinen rintaneula, päänauha.
Hinta 1000 €

Tiedustelut 050 591 6611
Risto Ratia

Tääl` tapahtuu

Juuret Vatnuorissa

Polvet Pornaisissa 26.4.2014

Vatnuori oli 1930-luvun lopulla Koiviston maalaiskunnan suurimpia kyliä ulottuen Kaalialasta ja Maisalasta etelässä Pullinniemen pohjoisessa. Köri oli nimeltään yksi kylän osa ja ”Varsinainen Vatnuori” vielä jakautui ainakin Alakylään, Peräpeltoon ja Petäjikköön. Kullakin kylän osalla oli omat erityispiirteensä – varsinkin siellä asuvien mielestä.

Tule kertomaan, mitä muistat elämästä Vatnuorissa – tai mitä olet kuullut siitä lähisukulaisiltasi. Ota mukaan nuorempia sukulaisiasi, joille haluat välittää tietoja kotikylästäsi ja omia kokemuksiasi. Muistatko naapuritalojen nimet? Missä olivat parhaat marjapaikat? Kuka oli paras kaverisi? Miksi juuri teidän naapurustonne oli se maailman paras paikka? Mitä leikkejä leikitte lapsena? Mitä jos leikittäisiin niitä nyt?

Sukututkija Hannu Seppinen vauhdittaa muisteluita esitelmällään koivistolaisista sukunimistä.

Tilaisuus pidetään Pornaisissa, Kuusiston seurojentalolla, Kirkkotie 200, 07170 Pornainen, lauantaina 26.4.2014, alkaen klo 13. Osallistumismaksu 5€, millä sitten saa myös keittolounaan ja kahvit. Ilmoittautumiset 21.4.2014 mennessä osoitteella paivi.rikkola@kotikone.fi, tai puh.040 5091549.

Tilaisuuden lopuksi pidetään Vatnuorin kyläyhdistys ry:n vuosikokous, jossa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Tervetuloa!

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

Kevään toimintaa:

- Vapun vastaanottajaiset Kajuutassa Itäpellontie 2 keskiviikkona 30.4 klo 17 Kiusausta, simaa, kahvia 10 € Mukavaa yhesoloa ja haastelua. Tervetuloa kaikki kevät mielellä
- Kevään viimeistä Kajuuttailtaa ennen kesälomia vietämme 20.5 tiistaina klo 17 äitienpäivän räppäisten merkeissä Alustavasti pyydetty Tuomo Paasi kertomaan aiheesta Koiviston luotsit, luotsikutteri ym. Ilmoittelimme Turun Sanomien maanantailehdessä olevalla yhdistyspalstalla mikäli luennoitsija peruuntuu.
- Sipilänmäen kesäteatteriin Piikkiössä varattu lippuja esitykseen Aina oon veljeä toivonu, 17.6 tiistaina klo 19 esitykseen. Yhteislaulua ½ tuntia ennen esitystä. 15 €

Varaa lippusi ajoissa, viim. 20.5 kevään viimeiseen Kajuuttailtaan mennessä Hannu Seppinen 040-7031244
Näie tapahtumie jälkee nähhää Koivistojuhlil Koivistol

Hei Koiviston Viestin lukija. Lähde Koiviston Kurkien Sukuseuran järjestämälle laiva-automatikalle Pietarin kautta Koivistolle ja takaisin Helsinkiin 15.-19.7.2014.

Lähtö Pietariin tapahtuu Helsingin Länsisatamasta Princess Maria laivalla tiistaina 15.7 klo 18.00. Pietarissa tutustutaan kolmen päivän aikana mielenkiintoisiin nähtävyyksiin. Lauantaina 19.7.2014 suuntaamme bussimme kohti Koivistoa Suomen Koivistoseuran Koiviston juhille. Illalla palataan bussilla Helsinkiin.

Koko lysti matkoineen, majoituksineen kahden hengen huoneissa, opastettuine retkineen, aamiaisineen ja illallisineen maksaa vain 665 €/henkilö.

Tarkempia tietoja matkasta saat:

Kari Hämäläinen puh. 0400-184 899 tai

sp. kari.hamalainen@pp4.inet.fi, tai

Jiivee Kurki puh. 0400-601838 tai sp kurkiensukuseura@pp.inet.fi.

Ilmoittautumiset heti, mutta viimeistään 15.5.2014 Kari Hämäläiselle.

Koiviston Kurkien Sukuseura ry

Koiviston matka 18.-20. heinäkuuta

Matkalle lähdetään Turusta 18. pv ja kerätään lähtijöitä matkan varrelta Helsinki - Porvoo - Karhula - Hamina. Viipurissa majoitus Viipuri hotelli, käynti Monrepossa.

16. pv lähtö aamiaisen jälkeen Koivistolle ja ajetaan joissakin Koiviston kylissä. Viipuriin palatessa ruokaileminen ja käynti Tervaniemessä, joka on laitettu hienoon kuntoon. Uimapuku mukaan.

20. pv hotellin huoneiden luovuttamisen jälkeen käymme vielä Koivistolla, jos halukkaita vielä on, sekä myöskin Viipuriin tutustumisen. Suomen puolella Rajahovissa mahdollisuus ruokailuun.

Matkan hinta määräytyy lähtijöiden mukaan.

Jos lähtijöitä 20 kpl, niin hotelli 2 h huoneella ryhmäviisumilla 265€, omalla viisumilla 200€, yhden hengen huoneen lisä 60€. Mikäli lähtijöitä 25 kpl, ryhmäviisumilla 245€, omalla viisumilla 180€

Jos lähtijöitä 30 kpl, ryhmäviisumilla 210€ ja omalla viisumilla 145€.

Matkalla mukana myöskin venäjän kielinen tulkki.

Toivottavasti tunnet mielenkiintoa ja ilmoittelet hyvissä ajoin niin annan tarkempia tietoja.

HUOM: Matkalle tulisi saada vähintään 20 lähtijää.

Aulis Soukka

Puutarhurintie 16, 49400 Hamina

0400-412 650, 045-1471 770

Rouskun suku

Keväinen tervehdys sukulaisille!

Tänä vuonna sukumme juhlistaa 400 vuotista historiaansa sukutapaamisella Lahden Upseerikerholla (Hennalankatu 259, 15700 Lahti) lauantaina 7.6.2014 klo 13 alkaen.

Osallistumismaksu on 30 eur/hlö (lapset 3-12 v. puoleen hintaan, alle 3 v. veloituksetta); sisältää aterian noutopöydästä ja erilaista ohjelmaa.

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 16.5.2014 Kirsi Heikkiselle, puh: 050 5235735 tai kirsi.heikkinen@kymp.net
Huom! 10.4.-25.4. vain sähköpostitse!

Tervetuloa!

Koiviston Heinot ry.

Sääntömääräinen vuosikokous la 26.4.2014 klo 13.00 Turussa, laivaravintola Svarte Rudolfissa, Itäinen Rantakatu, Auran sillan lähellä.

Kaikki sukuseuran jäsenet ovat tervetulleita.

Tervetuloa

Hallitus

Koivisto-juhlilla valokuvanäyttely kirkon museon tiloissa.

Koiviston museojohtaja Irina Kolotova odottaa museovierailuista kuvia sähköpostilla.

Nyt on aika kaivella kuva-arkistoja museokäynneistä ja lähettää niitä esille pantavaksi näyttelyyn. Näyttely on avoinna ainakin juhlien aikana. Tarkempi aikataulu selviää myöhemmin. Riippuu tietysti kuvien määrästä jne.

Kuvia voi lähettää osoitteella museum-koivisto@mail.ru.

Terttu Ravi